

Diagnostika žáků se specifickými poruchami učení

Vyhledávání žáků v riziku školního neúspěchu

- Třídní učitel – Pedagogická diagnostika
 - Neustálý proces diagnostiky žáka
 - Každodenní cílená aktivita – přirozená součást edukačního procesu
- Depistáž = cílené vyhledávání žáků se SVP (v našem případě SPU)
 - Provádí ŠPP ve spolupráci s třídním učitelem
 - Již po nástupu do 1. třídy

Komplexní diagnostika probíhá v:

- **Pedagogicko-psychologické poradně (PPP)**
- Speciálně-pedagogickém centru (SPC)

Explorace ve třídě

- Učitel provádí pedagogickou diagnostiku se zaměřením na úroveň vědomostí a psychických funkcí
- Zaměřuje se na zvláštnosti, které jsou projevem SPU:
 - Čtení
 - Psaní
 - Pravopisu
 - Počítání
 - Soustředění
 - Sluchové vnímání na nízké úrovni (žák neumí rozložit/složit slovo z hlásek)
 - Zrakové vnímání (obtíže v identifikaci shody v obrázcích)
 - Řeč (chudší slovní zásoba, méně rozvinutý jazykový cit – dědeček přišla ...)
 - Obtíže v reprodukci a vnímání rytmu (neschopnost vyřukat rytmus, pohybovat se v rytmu, ...)
 - Poruchy orientace v prostoru (při určování pozice v řadě, v M i v Tv)
 - Zdánlivě nepochopitelné jednání (dominuje snaha prosadit se v jiné činnosti než v té, kde má dítě obtíže)
 - Respekt k autoritám
 - Vztahy s vrstevníky
 - Rodina a výchovný styl

Školní dotazník = soubor informací o školním výkonu žáka a jeho chování ve škole

- Podklad pro komplexní diagnostiku, vyplňuje učitel

Komplexní diagnostika v PPP

- Základní činnosti PPP – vyhláška č. 72/2005 ve znění v.č. 197/2016 Sb.
- Odborníci diagnostiky
- **Psycholog**
 - Stanovení úrovně rozumových schopností – vyšetření inteligence pomocí standardizovaných testů; testy osobnosti
 - Pražský dětský Wechslerův test (PDW test)
- **Speciální pedagog**
 - Analýza ped. údajů
 - Vyšetření výukové úrovně, vyšetření percepčně-kognitivních zkoušek
- **Sociální pracovník**

- Šetření socio-ekonomických podmínek rodiny – anamnéza prostředí
- **Další specialisté (lékaři) – vyšetření na žádost poradny, zajišťují rodiče**
 - Neurolog, foniatr, oftalmolog, pediatr, ...

Složky komplexní speciálně pedagogické diagnostiky dle Přinosilové (2007):

1. Vyšetření výkonu čtení.
2. Úroveň písemného projevu.
3. Úroveň matematických schopností.
4. Poruchy sluchového vnímání.
5. Poruchy zrakového vnímání.
6. Vyšetření laterality.
7. Poruchy vnímání prostorové orientace.
8. Vyšetření představy prostoru.
9. Vnímání časové posloupnosti.

Výše uvedené oblasti by měly být při komplexní diagnostice SPU sledovány. Stávající diagnostické metody však nezahrnují všechny tyto oblasti.

Kritéria pro přidělení diagnózy SPU

- Přetrvávající výrazné výukové obtíže a doložená pedagogická intervence
- Doba diagnostiky, residence obtíží
- Kognitivní oblast
- Školní výkonnost
- Percepčně motorické a řečové schopnosti
- Diferenciální diagnostika
- Typologie SPU

Současné diagnostické metody:

Diagnostika schopností a dovedností v oblasti čtení a psaní (v oblasti matematických dovedností) pro žáky 1. a 2. třídy (3. a 4. třídy)

varianta pro pedagogy škol a školní poradenská pracoviště

varianta pro školská poradenská zařízení

PPP Brno 2015

Literatura:

BARTOŇOVÁ, Miroslava. *Specifické poruchy učení : text k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012.

ZELINKOVÁ, Olga. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2015.

PŘINOSILOVÁ, Dagmar. *Diagnostika ve speciální pedagogice*. Brno: Paido, 2007.